

Ποινικές Ευθύνες Μηχανικών σε Σχολεία

Παραδείγματα, Ευθύνες και
Συγκριτική Ανάλυση

Ομιλήτρια: Μαρινάκη Μαρία Αγρονόμος Τοπ/φος
Μηχανικός, Δ.Τ.Υ. Δήμου Χανίων, Τμήμα
Επιβλέψεων και Εκτέλεσης Έργων,

Αντιπρόεδρος ΕΜΔΥΔΑΣ Δυτικής Κρήτης

Μέλος Αντιπροσωπείας ΤΕΕ Δυτικής Κρήτης

Ο Ρόλος του Μηχανικού στα Σχολεία

- Συντήρηση και ασφάλεια σχολικών κτιρίων

- Έλεγχος στατικής επάρκειας, έλεγχος ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων

- Ευθύνη για την ασφάλεια μαθητών και προσωπικού

Τι Σημαίνει Ποινική Ευθύνη

- Ευθύνη για πράξεις ή παραλείψεις που προκαλούν κίνδυνο ή βλάβη
- Καλύπτει αμέλεια, κακοτεχνία, παράλειψη ελέγχου ή επίβλεψης
- Ισχύει για δημοσίους και ιδιώτες μηχανικούς

Νομικό Πλαίσιο στην Ελλάδα

- Άρθρο 28 ΠΚ: Ορισμός αμέλειας
- Άρθρο 302 ΠΚ – Ανθρωποκτονία από αμέλεια
- Άρθρο 314 ΠΚ – Σωματική βλάβη από αμέλεια
- Άρθρο 259 ΠΚ – Παράβαση καθήκοντος
- Άρθρο 286 ΠΚ – Παραβάσεις κανόνων ασφάλειας
- Ν. 3852/2010 – Ευθύνη Δήμων για συντήρηση σχολείων
- Ν. 4495/2017, Ν. 4030/2011 (πολεοδομική νομοθεσία): ευθύνη για αυθαίρετα ή ψευδείς βεβαιώσεις.

- Συνυπευθυνότητα
- Πρακτική δικαστηρίων: Συλλογική ευθύνη Διευθυντή, Μηχανικού Δημοσίου, Αναδόχου, Δημάρχου

Κατηγορίες ευθυνών

α. Κατά την εκπόνηση μελετών

- Εσφαλμένος ή ελλιπής υπολογισμός στατικής επάρκειας.
- Μη τήρηση κανονισμών (π.χ. **Αντισεισμικός Κανονισμός, Ευρωκώδικες**).
- Παράλειψη ελέγχου γεωτεχνικών δεδομένων.

β. Κατά την κατασκευή και επίβλεψη

- Παράλειψη εποπτείας εργοταξίου.
- Χρήση ακατάλληλων υλικών.
- Μη εφαρμογή μέτρων ασφαλείας (άρθρο 16 ΠΔ 1073/81).
- Υπογραφή ψευδών πιστοποιητικών.

γ. Περιβαλλοντική και πολεοδομική ευθύνη

- Αυθαίρετες κατασκευές.
- Παραβάσεις περιβαλλοντικής αδειοδότησης.
- Παράνομη διάθεση αποβλήτων.

Τυπικές Περιπτώσεις Ευθύνης

- Κακοσυντήρηση ή ελλιπής στατικός έλεγχος
- Πτώση τοίχου ή οροφής – τραυματισμός μαθητή
- Κακοτεχνίες σε ανακαινίσεις / ενεργειακές αναβαθμίσεις
- Ατυχήματα σε εργαστήρια ή ηλεκτρολογικά δίκτυα

Παραδείγματα από την Ελλάδα

- Αθήνα 2018 – Πτώση σοβάδων

→ 10 μήνες φυλάκιση με αναστολή

Σάμος 2020 – Κατάρρευση τοίχου σε σεισμό

→ Διώξεις σε δημοτικούς μηχανικούς & ΚΤΥΠ

- • Ηράκλειο 2021 – Ηλεκτροπληξία εργαζομένου

→ 18 μήνες φυλάκιση με αναστολή

- 9ο Δημοτικό Σχολείο Σερρών, Σέρρες
(Δεκέμβριος 2022)

→ Η εισαγγελική διάταξη παραπέμπει την υπόθεση στο
Τριμελές Εφετείο Κακουρηγημάτων

Ποιοι Μηχανικοί Εμπλέκονται

- Μηχανικοί Δήμων / Περιφερειών (τεχνικές υπηρεσίες)

- Ανάδοχος εργολήπτης

- Τεχνικοί ασφαλείας

Ανάλυση Ποινών

- Ελλιπής προληπτικός έλεγχος ως βασικό πρόβλημα

- Οι περισσότερες ποινές: φυλάκιση με αναστολή (8–24 μήνες)

- Επιδρά στο ποινικό μητρώο του μηχανικού

- Ευθύνη συχνά συλλογική (δήμος, εργολάβος, μηχανικός)

Προληπτικά Μέτρα

- Ορθή τεκμηρίωση όλων των ενεργειών (επιθεωρήσεις, ημερολόγιο έργου).

Συστηματικοί έλεγχοι στατικής και ηλεκτρομηχανολογικής επάρκειας, Υποχρεωτική καταγραφή συντήρησης

- Μη υπογραφή μελετών ή πιστοποιητικών χωρίς πλήρη έλεγχο.

Επαγγελματική ασφάλιση νομικής και αστικής ευθύνης.

Εκπαίδευση μηχανικών σε θέματα ευθύνης

- Θεσπιση ορίου επίβλεψης έργων, Διαχωρισμός ρόλων επίβλεψης και έγκρισης έργων

Σύγκριση με το Εξωτερικό

□□ Ηνωμένο Βασίλειο – Αυστηρός έλεγχος, υποχρεωτική ασφάλιση

□□ Γαλλία – Δεκαετής ευθύνη μηχανικού, ασφαλιστική κάλυψη

□□ Γερμανία – Προληπτικός έλεγχος από ανεξάρτητο μηχανικό

□□ ΗΠΑ – Ατομική ευθύνη, υψηλές αποζημιώσεις

Διαφορές με την Ελλάδα

- Ελλιπής κουλτούρα πρόληψης
- Ασαφής κατανομή ευθυνών μεταξύ υπηρεσιών
- Ανεπαρκείς πόροι για συντήρηση
- Απονομή ευθύνης μετά το ατύχημα

Συμπεράσματα

- Ο μηχανικός έχει καθοριστικό ρόλο στην ασφάλεια σχολείων

- Η αμέλεια και η παράλειψη μπορεί να οδηγήσουν σε ποινικές συνέπειες

- Απαιτείται θεσμική ενίσχυση και επαγγελματική εκπαίδευση

Η ευθύνη συχνά εδράζεται σε αμέλεια — ακόμη κι αν ο μηχανικός δεν είχε άμεση εμπλοκή στο συμβάν.

Οι ποινικές ευθύνες των μηχανικών στην Ελλάδα είναι **πολυεπίπεδες** και συνδέονται άμεσα με την **ασφάλεια των έργων και την προστασία της ανθρώπινης ζωής.**

- Η νομολογία θεωρεί ότι η εποπτεία είναι προσωπική και συνεχής υποχρέωση
Η ευθύνη δεν εξαλείφεται κατά την επίκληση φόρτου εργασίας

Προτάσεις Βελτίωσης

Πηγές & Ευχαριστίες

- Ποινικός Κώδικας (άρθρα 259, 286, 302, 314)
- Νομολογία ελληνικών δικαστηρίων (2018–2024)
- ΤΕΕ & ΚΤΥΠ Α.Ε. αναφορές

Σας ευχαριστώ πολύ!